

WERKASALON SUKUTERVEISET

SUKUSEURAN JÄSENLEHTI 15
Vihanti huhtikuu 2012

Saaran kanttiin yöksi sukujuhlien ajaksi

Merja Honkakoski

Vihannin kotiseutuyhdistyksen uusin hankinta Saaran kantti (tai Villa Saara) valmistuu keväällä 2012.

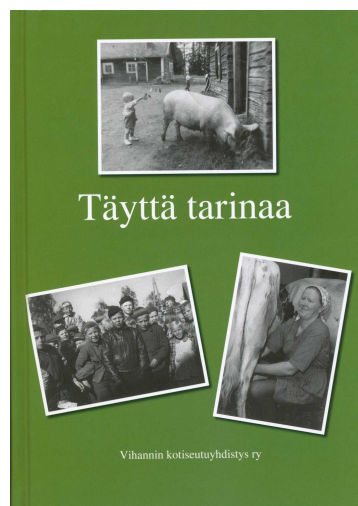
Viimeistelytyöt mm. tapetointi ja keittiön viimeistely ovat käynnissä. Sisustaminen on aloitettu salin kaluston entisöinnillä. Saaran kantti on Vihannin vanhimpia rakennuksia ja sillä on aivan oma tunnelmansa jo värikkään historiansakin vuoksi. Talon lukuisat asukkaat, joista ensimmäinen oli Postimestari Andsten Oulusta, ovat jättäneet oman leimansa taloon. Talossa on myös toiminut monia yrityksiä mm. nahkurin verstaas ja kahvila. Myös kirkkoherranvirasto on 50-luvulla toiminut väliaikaisesti rakennuksessa. Viimeksi talo on ollut Strömerin suvun omistuksessa ja talon nimi tulee sen viimeisestä asukkaasta Saara Strömmeristä.

Postimestari Andsten rakennutti talon alun perin huvilaksi 1800-luvulla ja tätä huvilaa tunnelmaa pyritään rakennuksessa säilyttämään. Kesällä pihatöiden yhteydessä pihalle tulee mm. huvimaja. Pienestä keskeneräisyydestä huolimatta talo on vuokrattavissa ensimmäisen kerran ylioppilasjuhlien aikaan. Tätä kanttia samoin kuin muita Kirkkojärven rannassa olevia kanteja voi tiedustella kotiseutuyhdistyksen numerosta 050 375 5875.

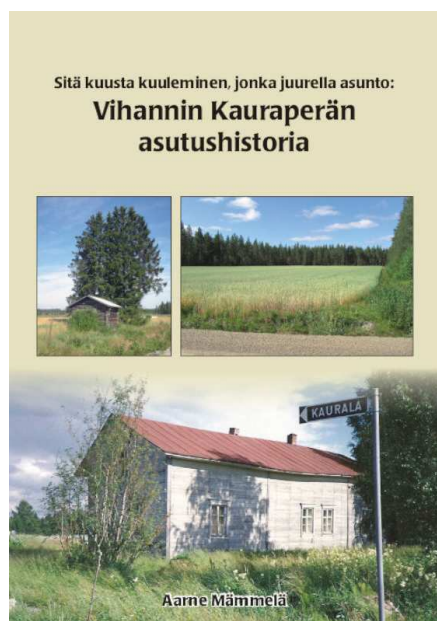
Kirjoja

Juhlien aikaan voi halutessaan myös täydentää kirjakokoelmaansa. Kotiseutuyhdistyksen viimeistä teosta **Täyttä Tarinaa** on vielä jäljellä. Kirjahan kertoo tarinamuodossa henkilöistä ja persoonista. Myös vanhoja kotiseutuyhdistyksen kirjoja saa vielä. **Sanat ovat siltoja** –runokirjan painosta on enää jäljellä muutama kirja Kumppanin kampeet –myymälässä, muita kirjoja voi ostaa kirjastolta.

Tekeillä on uusi kirja, joka samaan tapaan kertoo esineistä. Eri esineillä on oma tarinansa kerrottavana. **Viljakapan tarina** on vähän erilainen kuin äijänleauvan. Kaikki tietysti vihantilaisia tarinoita. Tämä kirja on vasta alkuvaiheessa ja kotiseutuyhdistys ottaakin mielellään vastaan tarinoita ja muisteloita, jotka liittyvät esineisiin.

Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto: Vihannin Kauraperän asutushistoria,

Tämä kirja sisältää hupaisia tarinoita Vihannin Kauraperältä, mutta sillä on vakavampikin tarkoitus. Tavoitteena on esittää suhteellisen kattava yhteenveto alueen historiasta ja sen 44 asuinpaikasta 1780-luvulta lähtien entisen erämaan asuttamisesta sen vähittäiseen hiljenemiseen. Joukkoon mahtuu sekä traagisia menetyksiä että hauskoja sattumuksia.

Lapsen isää etsittiin raastuvassa. Äidiltä kysyttiin, kuka lapsen isä on. Äiti vastasi: "En minä muuta tiijä, mutta suutarille se haisi."

Aarne Mämmelä, 2011, 228 s., B5-kokoa, kymmeniä mustavalkoisia kuvia, pehmeäkantinen, värilliset kannet, 25 euroa + postituskulut

Tilaukset: Aarne Mämmelä, Lyytinkuja 16, 90540 Oulu, puh. 08-5569018, GSM 040-5362917, sähköposti aarne.mammela@gmail.com.

Tervetuloa Vihantiin lauantaina 7.7.2012

Lehdestä löytyy

Kutsu sukujuhlille 7.7.2012

Henkilökuvia: Elli Tiittanen,
Satu Kiiskinen,
Otto-Ville Mikkela

Retkeilyä Kanadassa

Kukkuloiden kainalossa

Kirkkopolku

ITE-taiteesta

Kirja Kauraperältä ja muutakin

Seuran hallitus 4.7.2009

Puheenjohtaja Pekka Verkasalo 050 5553 295 Haukantie 38 04320 Tuusula pekka.verkasalo@kolumbus.fi	Varapuheenjohtaja Ilkka Verkasalo 040 5817 912 Verkaperäntie 195 B 86360 Ilveskorpi ilkka.verkasalo@kotinet.com
Rahaston hoitaja Eija Hanhineva (08) 281 278 Tinatie 6 86400 Vihanti eija.hanhineva@vihanti.fi	Jäsenasiat Juhani Mikkela 050 553 9561 Rantakukantie 3 H1 90540 Oulu juhani.mikkela@gmail.com
Merja Honkakoski 050 345 2063 Ketuntie 7 86400 Vihanti merjahon@gmail.com	Irma Lumiaho-Ollila 0400 386 331 Limingantie 293 92430 Paavola irma.lumiaho-ollila@vihanti.fi
Minna-Mari Myllykangas 044 0777 847 Raahentie 276 92600 Pulkila minnamari.myllykangas@gmail.com	Sihteeri Petri Verkasalo (08) 480 108 Iisakintie 13 85410 Sievi p.verkasalo@omanetti.fi

Tervetuloa Verkasalon suvun 8. sukujuhlaan

Vihannin kotiseutukeskukseen

lauantaina 7.7.2012

- 9.00 Ilmoittautuminen Vihannin kotiseutukeskuksessa Ukonkantissa
- 9.30 Hartaushetki Vihannin kirkossa
Seppelten lasku sukuhaudalle ja sankarimuistomerkillä
Tutustuminen Vihannin ensimmäisen kirkon (1691) aarteisiin pikkukirkossa
- 11.00 Pääjuhla Ukonkantissa alkaa
Ruokailu Hietalankantissa ja Ukko-Pekassa
- 14.30 Verkasalon sukuseura ry:n sääntömääräinen vuosikokous
- 15.30 Kahvit ja kakkukekkerit
16.30 Tutustuminen omatoimisesti Vihannin tsasunaan (paikalla opas)

Päivitämme juhlaohjelmaa kevään aikana sukuseuran kotisivuilla. Käy katsomassa!

Ennakkoilmoittautuminen 15.6.2012 mennessä. Erityisesti ruokailun ja kahvituksen vuoksi pyydämme ilmoittautumista joko kirjallisesti, sähköpostilla tai seuran kotisivujen kautta. Muistathan ilmoittaa mahdollisen erityisruokavalion.

Postitse Merja Honkakoski Ketuntie 7
86400 VIHANTI

Sähköpostilla merjahon@gmail.com

Seuran kotisivuilla <http://suvut.genealogia.fi/verkasalo>

Osallistumismaksu Aikuisilta 10 euroa, maksetaan juhlapaikalla, lapset ja opiskelijat ilmaiseksi.

Pääjuhlan aikana lapsille järjestetään Runorastisuunnistus Jatulintarhan, kotiseutukeskuksen ja kirkonmäen alueella Asukasyhdistys Vihannin Rintin toimesta.

HARRASTUSTEN NÄYTTELY

Sukujuhlien näyttelyjen temana on Verkasalojen erilaiset harrastukset. Yläkerran näyttelytilassa ja vitriinissä on näytteillä aikuisten kädentaitoja ja harrasteita.

AVOIN TAIDENÄYTTELY VERKASALON SUVUN LAPSILLE

Alakertaan kokoamme Verkasalon lasten taidenäyttelyn. Aiheena on "Minun perheeni" ja tyyli on vapaa. Piirustukseen lapsen nimi ja ikä ja taideteos mukaan sukujuhlille! Kokoamme näyttelyn aamulla ilmoittautumisen yhteydessä.

Kakkukekkerit

Viime sukujuhlien tapaan päätämme juhlat kakkukekkereihin, jossa kakkupöytä rakentuu **nyyttikestiperiaatteella**.

Niinpä pyydämme Teitä jälleen leipomaan ihanimman kahvikakkunne ja tuomaan sen tullessanne sukujuhlille. Tyyli on vapaa.

Toivomme, että kakku olisi vähälaktoosinen.

Ilmoita 29.6. mennessä aikeestasi.

t. Merja Honkakoski
p. 050 3452063
merjahon@gmail.com

Runorastisuunnistus sukujuhlien aikana

Asukasyhdistys Rinti järjestää 7.7. Runorastisuunnistuksen.

Suunnistus aloitetaan Jatulintarhasta. Runorasteja etsitään satukarttojen avulla. Reitti on lyhyt, helppo ja sopii pienimmillekin. Matkan varrella on mm. kivistä asuinalueita sekä tuulimylly ja mylläri. Kotiseutukeskuksen kanttien jälkeen matka jatkuu kirkkoon ja Saaran kanttiin Onnelantielle. Kuka siellä mahtaa olla vastassa?

Runorastisuunnistus järjestettiin ensimmäisen kerran Jatulintarhan avajaisten aikana viime heinäkuussa. Rasteista on tarkoitus tehdä jatkossa pysyviä, niin että niitä voi halutessaan kiertää omatoimisesti.

Lähde seikkailemaan sadun maailmaan; kulje Jatulintarhan läpi kiireettä, mietiskele ja rauhoitu. Katsele maailmaa uusin silmin, lapsen ja sadun silmin

Sukumme taitava ikonimaalari

Teksti: Eija Hanhineva

Kuvat: Elli Tiittanen ja Eija Hanhineva

Ikonien maalaamisen tekee mielenkiintoiseksi sekin, että ikonien aiheet ovat olleet samat vuosisatojen ajan, ja ikonimaalarit ovat kautta aikojen toistaneet omalla käsialallaan noita samoja aiheita.

Näin kertoo Elli Tiittanen, Maria ja Kaarle Verkasalon tytär, joka asuu lähellä lapsuuskotiaan Vihannin Alpuassa. Elli on tehnyt elämäntyönsä opettajana Alpuan koulussa. Käsillä tekeminen työssä ja vapaa-aikana on ollut aina Ellille mieluista. 1960-luvulla Elli harrasti posliininmaalausta toimien tuolloin myös posliininmaalauksen opettajana kansalaisopistossa. Jo noihin aikoihin hän oli kiinnostunut ikonitaiteesta keräten kuvia ja tietoja ikoneista.

Vuonna 1974 koko perhe, Veikko-puoliso sekä lapset Annukka ja Seppo, osallistui viikon matkalle Moskovaan, jossa yhtenä tutustumiskohteena oli mielenkiintoinen Tretjakovin galleria. Tämän jälkeen matkoja on tehty Venäjän lisäksi muihinkin ortodoksimaihin. Matkakohteina ovat olleet mm. Kreikka, Turkin Istanbul, Bulgaria sekä Balkanin niemimaa. Tutustumiskohteina matkoilla ovat aina olleet ortodoksikirkot sekä luostarit. Balkanin niemimaalla sijaitsevat kirkot ja luostarit ikoneineen ovat jääneet erityisesti mieleen. Osa matkoista on ollut omatoimimatkoja, osa ryhmämatkoja. Huolella kootut matka-albumit valokuvineen, karttoineen, esitteineen ja päiväkirjoineen ovat mielenkiintoista luettavaa.

Elli Tiittasen sydäntä lähellä on Pyhittäjä Serafim Sarovilaisen elämä ja vaellus. (Ellin kuva-arkisto)

Sadat ikonit ovat Ellin käsialalla maalattuina päätyneet kirkkoihin, tsasounoihin, rukoushuoneisiin ja koteihin. (Ellin kuva-arkisto)

- Olin mukana Suomen Ikonimaalarit ry:n perustavassa kokouksessa vuonna 1976. Osallistuin neljänä kesänä yhdistyksen järjestämään viikon kestävään ikoniseminaariin. Helsingin yliopiston ortodoksian laitoksen johtaja, Aune Jääskinen, luennoi erittäin mielenkiintoisesti ja tietämyksellä ikonitaiteesta. Maalauksen opettajia seminaareissa oli useita. Näiden seminaarien lisäksi olen ollut kymmenkunta kertaa viikon kestäväillä maalauskursseilla ympäri Suomea, usein Valamossakin. Viikonloppukurssejakin on ollut lukuisia. Opettajista on jäänyt erityisesti mieleen Japanista kotoisin ollut ikonimaalari Petros Sasaki, joka piti maalauskursseja Oulussa.

Elli Tiittanen

Jumalanäidin ikonit ovat ikoneista suosituimpia. Lisäksi ortodoksisen kirkon rikkaaseen perinteeseen kuuluvat Kristuksen ikonit, kirkon Pyhiä kuvaavat ikonit sekä kirkkovuoden juhlia kuvaavat ikonit. Parhaiten ikonimaalari tuntee toteuttavansa kutsumustaan silloin, kun taitoa on jo karttunut niin, että saa maalata kirkon käyttöön tulevia ikoneita. Ne maalataan luonnollisesti vain seurakunnan pyynnöstä tai tilauksesta, ja seurakunta antaa tarkat ohjeet haluamistaan ikoneista. Kirkkojen ikonit ovat useiden vuosien mittaisia projekteja.

Elli on itse toiminut kymmenen vuotta ikonimaalauksen opettajana Raahen Työväenopistossa. Monet ovat saaneet innostuksensa ja oppinsa ikonimaalaukseen Ellin ohjauksessa.

Ellin maalaamia ikoneita on lukuisissa ortodoksikirkkoissa. Pohjoisin kirkko on Sevettijärvellä, eteläisin Lapinlahdella. Vihannin tsasounan ikonit ovat kahta lukuun ottamatta Ellin maalaamia. Nivalan Karvoskylän ortodoksisen kirkon ikonostaasi sekä alttariristi ovat Ellin käsialaa, samoin Rovaniemen kirkon 16 juhlapäivän ikonia. Elli on maalannut kaksi ikonia myös arkkipiispa Leolle. Toinen näistä on ns. matkaikoni. Tarkkaa lukumäärää maalaamistaan ikoneista Elli ei halua kertoa.

Ikonitaiteessa ei korosteta maalaria. Ikonin ei sen vuoksi kirjoiteta taiteilijan nimeä. Ikonit maalataan aina Jumalan kunniaksi. Pappi siunaa valmiit ikonit käyttöön kirkossa.

Ikonit ovat läsnä Ellin ja Veikon elämässä jatkuvasti. Veikko valmistaa ikonien maalauspohjia verstaassaan viikoittain. Niinpä Elli-vaimon lisäksi mäntyisiä maalausvalmiita pohjia käyttävät Valamon kansanopiston opiskelijat ja kurssilaiset sekä monet yksityiset maalarit ympäri Suomen. On helppo huomata, että ikonit ovat yhteinen ja rakas elämän sisältö, sen rikkaus. Ikonien lisäksi ortodoksikirkko on tullut muutenkin läheiseksi ja tutuksi. Elli ja Veikko osallistuvat mielellään ortodoksiseurakunnan toimintaan Vihannissa ja lähiseudulla.

Elli Tiittasen ikoneista kootaan näyttely ensi kesän sukujuhlien yhteyteen Ukonkantin tiloissa. Hautausmaan vieressä oleva tsasounaan ja sen ikoneihin voi tutustua juhlapäivänä. Tutustumisaika ilmoitetaan juhlassa.

*Pokrova-ikoni on Vihannin tsasounan nimikkoikoni.
(Eija Hanhineva)*

Matkakertomuksia Kanadasta

Katja Häkklä

Joka kerran ui Yukon joessa, palaa takaisin Yukoniin aina uudelleen

Ensimmäisellä Kanadan reissullani kuulin kertomuksen, jonka mukaan se joka kerran ui Yukon joessa palaa takaisin Yukoniin aina uudelleen. En aluksi uskonut moiseen tarinaan. Kuitenkin viime jouluna kun neljättä kertaa parin vuoden sisään istuin koneessa kohti Kanadaa jouduin tunnistamaan, että tarinassa saattaa jotain perää olla. Siinä koneessa istuessani pohdiskelin, että miksi palaan aina takaisin Kanadaan. Syitä löysin vaikka kuinka monta, mutta kyllä ne kiteytetysti liittyvät erittäin mukaviin ja ystävällisiin ihmisiin sekä huikean kauniiseen luontoon henkeä salpaavine maisemineen.

Ensimmäisen kerran kävin Kanadassa, kun vietin siellä kesän 2007 ystäväni kanssa länsirannikkoa kierrellen. Ostimme Vancouverista vuoden 1985 Toyota Corollan, jolla huristelimme kesän aikana jopa 15000 kilometriä. Ajaessamme Vancouverista kohti pohjoista Yukonin osavaltiota mahtui matkan varrelle jos jonkinlaista eläinkunnan edustajaa. Ensimmäiset karhut näimme vain muutaman sadan kilometrin päässä Vancouverin miljoonakaupungista. Kaikkien Kanadan reissujeni aikana olen nähnyt yhteensä noin 30 karhua, useimmat onneksi auton ikkunasta. Tosin viime kesän pyöräilyreissulla ohitin karhun sen touhuillessa omiaan ojassa. Kyllä tuli pyörään vauhtia tuon karvaturrin nähtyäni, taisin tehdä oman vauhtiennätykseni samalla.

Karhujen lisäksi matkoillani olen nähnyt runsain määrin erilaisia luontokappaleita: mm. peuroja, poroja, hirviä, vuorilampaita, piikkisikoja, kotkia ja majavia. Pidän itseäni luontoihmisenä, mutta kyllä Suomi-neito oli ihmeissään nähdessään ensimmäisen kerran lauman valtavia biisoneja keskellä tietä. Siinä sitä sitten odoteltiin, että ne päättäisivät siirtyä johonkin vähän mukavampaan paikkaan laiduntamaan. Nyt

joululomalla hilpeyttä aiheutti keskelle kaupunkia saapunut peura, joka reippaasti tallusteli päin punaisia. Paikallisille moiset näyt ovat täysin tavallisia ja miltei päivittäisiä, mutta itselleni ne ovat olleet aikamoisia elämyksiä.

Tällaiselle urheilulliselle ihmiselle Kanadasta löytyy paljon mahdollisuuksia erilaisiin harrastuksiin ja ulkoilmasta nauttimiseen. Omia suosikkejani ovat vaeltaminen, pyöräily, melonta ja hiihtäminen joihin kaikkiin on upeat mahdollisuudet eri puolilla Kanadaa. Eniten aikaani olen viettänyt Yukonin osavaltiossa, joka sijaitsee aivan Kanadan pohjoisosassa Alaskan rajalla. Alue on 1,5 kertaa Suomen kokoinen ja siellä asuu noin 30 000 ihmistä ja saman verran karhuja. Erämaata siis riittää kuljettavaksi ja koettavaksi. Alue on erittäin kaunista vuoristomaisemiin ja virtaavine jokineen. Reissujeni aikana olen ehtinyt kiivetä aika monelle vuorelle ja kokemus on aina yhtä uskomaton. Tuo rikkumaton hiljaisuus ja ne upeat maisemat, jotka ylhäältä avautuvat, siinä tuntee itsensä hyvin pieneksi. Sitä kokemusta ylhäällä vuoren laella on todella vaikea sanoiksi pukea. Yukonin luonto tarjoaa myös sellaisia elämyksiä kuin kuumat lähteet, jotka ovat kokemus sinänsä. Kuumassa lähteessä istuessani tuntui sille, että kiehun kohta elävältä ja naamakin punoitti siihen malliin. Kanadalaisten ystävieni mielestä tämä on hassua, kovaksi saunojaksi kun olen rehvakkaasti tunnustautunut.

Yukon on kuuluisa kultaryntäyksestään, joka alkoi 1800-luvun lopussa. Monet tuntevatkin alueen ehkä paremmin nimellä Klondike. Kultaryntäyksen jäljet ovat edelleen näkyvissä monissa paikoissa, Dawson City tästä ehkä parhaimpana esimerkkinä. Dawsonissa on edelleen puiset jalkakäytävät ja soratiet sekä kultakauppoja vieri vieressä. Löytämänsä kultahiput voi sitten käydä tuhlaamassa kasinoon, jossa Can Can -tytöt edelleen tanssivat. Paikallisissa saluunoissa voi huuhtoa pölyistä kurkkuun mm. Sour Toe-nimisellä drinkillä, joka on vain kaikista kovimmille kullankaivajille tarkoitettu, tässä drinkissä kelluu nimittäin oliivin sijasta oikea ihmisen varvas. Olen saanut oman osani kultakuumeesta ja onpa minut nähty kaivelemassa ojanpohjia vaskooli kainalossa. Tulokset jäivät tosin melko laihoiksi, mutta kokemus oli

varsin mukava.

Yukonin asukkaista voisi todeta, että he ovat hyvin värikästä porukkaa. Alueella asuu paljon intiaaneja ja sen lisäksi sinne on muuttanut paljon ulkoilmaelämästä nauttivia ihmisiä muualta Kanadasta. Asuupa alueella myös muutama suomalainenkin. Olen itse tutustunut Esa Ekdahliin, joka muutti Nivalasta Kanadaan 54 vuotta sitten. Esa on tarjonnut tälle matkalaiselle aina mukavan majapaikan, runsaasti huikean jännittäviä tarinoita elämästään Kanadassa sekä erittäin lämpimän saunan. Kanadassa olen aina kokenut olevani erittäin tervetullut, mihin ikinä olen mennytkin. Ihmiset ovat todella ystävällisiä ja mukavia sekä helposti lähestyttäviä.

Tarinoita riittäisi kerrottavaksi vaikka kuinka paljon. Lopetan tämän kertomuksen nyt mieli-kuvaan, joka minulle tulee sulkiessani silmäni ja ajatellessani Kanadaa. Vuosia sitten olin eräänä lämpimänä kesäiltana melomassa Yukon joella, aurinko oli juuri painumassa mailleen ja se värjäsi vuoret kauniin purppuran värisiksi. Joki oli aivan tyyni ja siinä meloessani huomasin majavan uivan aivan kaanottini vieressä ja valkopäisen kotkan kaartelevan pääni yllä. Jatkoimme matkaa yhdessä hetkisen verran ja sen jälkeen kukin jatkoi omaan suuntaansa. Tuo hetki on jäänyt lähtemättömästi mieleeni. Avatessani silmäni kuulen Yukon joen kutsuvan jälleen, sinne on päästävä uudelleen.

Vanha kirkkopolku otettiin käyttöön

Taimi Laitala

Kun vihantilaiset saivat oman kirkon vuonna 1691 eli 320 vuotta sitten, kääntyi Lukkaroisten ja Hanhelan väen kirkkopolun suunta kotikirkolle, kun se oli sitä ennen ollut Saloisten eli Salon emäseurakunnan kirkkoa kohti.

Viime toukokuussa etsittiin vanha kirkkopolun paikka Hanhelanperältä Myllyperälle. Tuon polun viimeisetkin kulkijat ovat olleet jo yli 100 vuotta matkansa päässä. Kävelymatkaa Vihannin kirkkoon kertyi heillä ainakin 16 kilometriä

Nyt kirkkopolulle lähdettiin aamuseitsemältä Pitkäsärventieltä Kaunelasta, josta valettiin Myllyperälle noin yhdeksän kilometrin matka.

Riitunkivellä syötiin ensin eväät ja sitten kajautettiin suvivirsi kevätvihreään koivikkoon. Matkaa Myllyperällä odottavaan linja-autoon oli enää pari kilometriä. Kivellä Teemu Riihimäki nuorten kanssa, Risto Pekkala kurkottaa evästä Janne-pojalleen (joka oli polun nuorin kulkija) ja edessä Kalevi Lahtinen.

Kuva Sirpa Alanen

Lähtöpaikalle Kaunelaan saapui aamu seitsemältä yli 50 henkeä, mukana oli nuoria ja varttuneempia, ikähaitari 7-vuotiaasta yli kahdeksankymmppiseen. Oppaina olivat maanviljelijä Kalevi Lahtinen ja Vihannin kappeliseurakunnan nuorisotyöntekijä Paula Petäjäjärvi. He olivat jo aikaisemmin etsineet ja merkinneet reitin.

Riitunkankaalta Myllyperälle mennessä on hakkuuaukiolle säästetty ihmeteltäväksi pahkamänty, jonka takana varjossa Lauri Utunen, edessä vas. Toivo Junttila, Teemu Riihimäki, ??, Sira Kotila, sukuun kuuluva Mervi Kumpula ja takana Pentti Parkkila

Polusta ei voitu puhua, vaan taivallettiin yli rämeitten, komeitten männikkökankaitten, hakattujen metsäaukkojen kivikkoista ja risuistakin maastoa myöten. Hyvä sää ja heräävä kevät kevensivät askeleita ja tunnelmaa nostatti mm. virsituokio historiallisella Riitunkivellä. Myllyperälle saavuttiin viisi tuntia myöhemmin. Muutamat jatkoivat kävellen kirkolle saakka, suurin osa nousi heitä odottavaan linja-autoon.

Vaelluksen jälkeen oli ruokailu seurakuntatalossa ja sen jälkeen jälkiruoaksi hengenravintoa Vihannin kirkossa klo 13.00 alkavassa jumalanpalveluksessa. Sen toimittavat Vihannin kappeliseurakunnan kappalainen Teemu Riihimäki ja Siikasalon seurakunnan kirkkoherra Lauri Haapala.

Kirkkokansan yhteisellä päätöksellä avattu vanha polku päätettiin kulkea uudelleen toukokuussa 2012. Vaellusajaksi on suunniteltu helluntaisunnuntai 27. toukokuuta. Kirkkopolku on mukana Vihannin polku -hankkeessa, jossa suunnitellaan kävelyreitit kunnan jokaiselle kylälle. Hankkeen toteuttajana on Nouseva Rannikkoseutu yhdessä kyläyhdistysten kanssa. Maanomistajien kanssa ollaan sopimassa reittien merkintä- ja kulkuoikeuksista, joten uskoa sopii, että kirkkopolulla on menneisyyden lisäksi myös tulevaisuus

Anneli Rautio
Liisan sukuhaaraa ja Kalle Aholan serkku

ITE-taiteilija – Kalle Tapani Ahola

s. 2.2.1953 Haapavesi
asuu kotitilan pihapiirissä Ojakylässä
"Elämän tarkoitus on mielestäni se,
että tekee joka päivä parhaansa"

ITE-taiteilija

Kipsityöt, muotokuvamaalaus, puuveistokset

Näyttelyt:

- Haapaveden Kuvantekijöiden yhteisnäyttely Haapavedellä 1990-luvun taitteessa
- Pudasjärvellä, vuoden 2008 kuvataiteiden listalla viides sija kriitikoiden arvostelussa.
- Suomen edustajaksi Kalle Aholan töitä valittiin koko vuoden kestäväälle kiertueelle Ruotsiin, Norjan Trondheimiin ja Vaasaan v. 2009-2010.
- Kalevalaisen mielenmaiseman näyttely Gallen-Kallelan museossa Helsingissä v.2010-2011.
- "Puusta pudonneet" puuveistosnäyttely Luulajanpuistossa Oulussa elokuussa 2011.
- Yli-lin Kierikkikeskuksessa on ollut myös näyttely.

Palkinnot:

Haapaveden vapaa-aikatoiminnan lautakunnan myöntämä kulttuurikirnu ja stipendi 2010.

* * *

Tuntuu oikeastaan mukavalle.

Monta kertaa, kun tein tätä vuosia, tuntui että onko tässä mitään järkeä. Äiti kuitenkin kannusti minua harrastuksessani ja tuki muutenkin pyrkimyksissäni parempaan elämään.

Nyt tuli tämä ITE-taide pinnalle, se antoi uutta sykettä ja tunnetta että tämä saattaa sittenkin kannattaa. Ettei tämä aivan turhaa hommaa ole kun se kelpaa nähtiläkin.

Idearikas ja monipuolinen kansantaiteilija Kalle Ahola

Kalle Aholan kiinnostus taiteen tekemiseen heräsi vasta aikuisiässä.

- Heli-sisar kävi Limingan taidekoulun ja siitä minäkin kipinän sain. Aluksi tein kipsitöitä, Kekkonen päitä ja vaakunoita oli seinähyllyt täynnä. Sitten alkoi maalaaminen. Tykkään tehdä muotokuvia, sillä maalatessa voi tallentaa syvällisesti ihmisen luonnetta ja persoonaa.

Puuveistoksissa kiehtoo monimuotoisuus.

Yleensä aiheina ovat eläimet; karhut, kotkat ja muut linnut. Myös ihmishahmoja on syntynyt. Hevosenpää-veistos päätyi näyttelyn tuloksena Tukholman taidemuseoon. Teos haettiin kotoa ostajien toimesta. Yksi työ on myös Kansantaiteen museossa.

Kalle Ahola käyttää paljon kierrätysmateriaalia. Pohjana on puuta, lisäksi uretaania, rautalankaa

ja -nauloja, katiskaverkkoa, pintakäsittely tapahtuu kaasulla polttamalla, linnulle syntyy pyrstö vaikka pellistä. Ukkometso on maalattu sisällä muurin kylkeen ja toinen työ käytöstä poistetulle terveystaloukselle ilmoitustaululle.

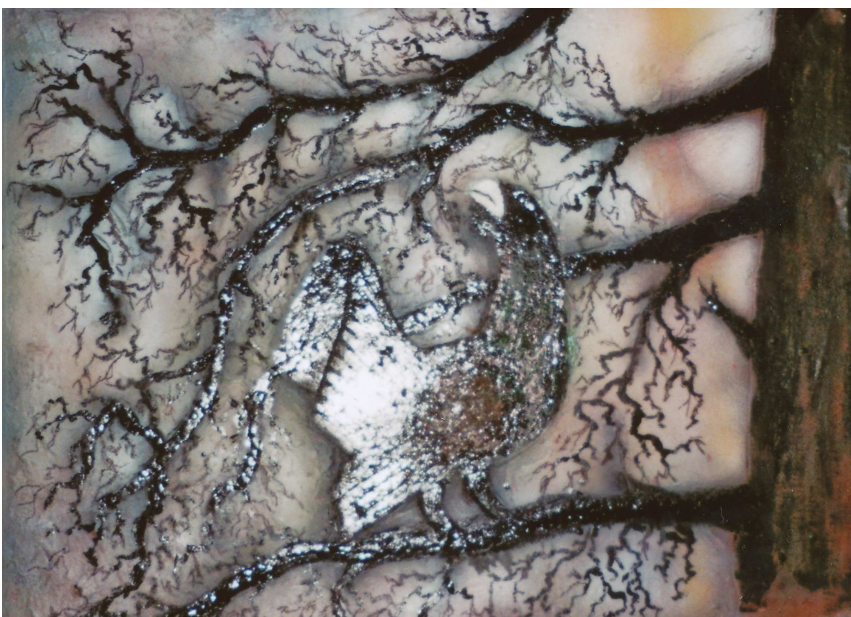

Rakentaminen on myös yksi tärkeä tekemisen osa-alue.

Kalle Ahola kävi ammattikoulun hirsirakentamisen iltakurssina ja opettajana ollut vanhempi mies kävi kotonakin opastamassa. - Siitä sain kipinän ja oman kodin rakentaminen alkoi v.1990.

- Se on myös painonhallintaprojekti. Minulla oli tapana ostaa joulun jälkeen laatikkokaupalla suklaata, jota makoillessani söin ja paino alkoi tietenkin nousta.
- Oman asunnon lisäksi olen rakentanut tyttäreni käyttöön talon. Hän ei

ole siinä kuitenkaan vielä asunut. Siellä on myös taideteoksia kahdessa kerroksessa. Pihapiirissä on myös vielä keskeneräinen rakennus, josta tulee ateljee ja kesäpaikka. Ex-avovaimo Pirjo ja tytär Sini asuvat Nivalassa.

Ideoita pursuu koko ajan ja se näkyy sisällä ja pihapiirissä. Pihan takalaidalla olevan koristeellisen rakennuksen etualalle on lintuparvi lennähtänyt, karhuja on useampikin vartiossa.

- Minulla täytyy olla koko ajan tekemistä, sillä en osaa olla jouten. Mutta teen vain yhtä työtä kerrallaan ja keskityn siihen, muuten työn laatu kärsii.
- Sisälle oman asunnon kattoon olen kiinnittänyt vieriviereen raamattuaiheisia vedoksia joita olen pikkuhiljaa keräillyt esimerkiksi kirpputoreilta. Sängyllä maattessani katselen paljon niitä. Elämäni on nyt hyvin seesteistä, olen tullut uskoon, tupakka ja väkevät juomat ovat jääneet.

ITE-taide – Itse tehtyä elämää

Itseoppineisuudessa on elämänvoimaa. Amatööri-sanankuun alkujuurilta löytyy latinan verbi amare, joka tarkoittaa rakastamista. Niinpä taiteen harrastaja rakastaa sitä, mitä tekee, luo omaa elämäänsä taiteen avulla. ITE-taide on myös tapa käydä läpi oman elämänsä vaiheita ja työstää elämäntarinaansa ymmärrettäväksi. Silloin taiteesta ja luovasta toiminnasta tulee arjen voimavara, joka eheyttää elämää. Näin se jatkaa ja ylläpitää omaa elämäntarinaa.

ITE-taiteen henkilökohtaisuus ja omannäköisyys ovat merkinneet myös usein jäämistä julkisten areenoiden ulkopuolelle. Monet taiteilijat ovat suurelle yleisölle tuntemattomia eivätkä välttämättä halua tulla esille. Taiteen tekeminen on heille sinänsä arvokasta, ei niinkään julkinen tunnustus. Silti oman elämänsä taiteilijat – kuten taide yleensä – elävät vuorovaikutuksessa toisiin ihmisiin, yhteisöön, ja silloin taiteesta tulee yhteisesti koettua ja jaettua. ITE-taiteilijat rikastuttavat paitsi omaa elämäänsä myös lähiympäristöään ja ihmisten arkea.

ITE-taidetta on määritelty tekijöiden ulkopuolelta ja se on ymmärretty nykykansantaiteena, kansan äänenä, arjen luovuutena ja perinnettä ammentavana toimintana. Kiinnostus ja arvostus ovat lisääntyneet viime vuosina ja siitä ovat osoituksena mm. näyttelyt, kirjallisuus ja tutkimus. Itseoppineiden taidetta on myös määritelty toisena taiteena suhteessa ensimmäiseen eli taidekoulutuksen saaneiden taiteilijoiden tuotantoon. Pohjoismaisten taiteilijoiden näyttely – Toinen Taide – Annan Konst – oli Pohjanmaan museossa Vaasassa vuonna 2010 osana pohjoismaista kiertonäyttelyä. Arvostuksen lisääntymisen

myötä sekä tekijät itse että taidemaailma on kiinnittänyt huomiota ITE-taiteen tallentamiseen tuleville sukupolville.

Taideteokset saavat erilaisia ja yllättäviä muotoja: maalauksia, veistoksia, käsitöitä, rakennuksia, mielikuvituksellisia tila- ja ympäristöteoksia. Materiaalina käytetään puuta, luonnosta löytää materiaalia, kuten oksia, sammalta, pahkoja, kääpiä, kiviä. Myös kier-

rätysmateriaali voi saada uuden hulvattoman muodon ja merkityksen. Teosten sisältö saa merkityksensä taiteilijan omista kokemuksista, lähiyhteisön tapahtumista, ja ne ovat tulkintoja eletystä elämästä. Niissä on huumoria, lämpöä, inhimillisyyttä, mystiikkaa, mutta myös kannanottoja ympäröivään yhteiskuntaan, kuten Tyyne Eskon maalauksissa.

Nykykansantaide on usein tuotettu taiteilijan omassa pihapiirissä, ja niinpä teokset ovat osa ympäristötaidetta ja siksi museoimisessa on omia erityispiirteitä. Esimerkiksi tyypillisiä oman elämän taideteoksia ovat puuveistokset, jotka on sijoitettu kotiympäristöön. Itse asiassa monen itseoppineen taiteilijan koti sinänsä voi muodostaa jo kokonaistaideteoksen. Joka tapauksessa teosten doku-

mentointi on tärkeää. Koska ITE-taide on osa yhteisöään ja paikallista kulttuuria, kunnilla olisi velvollisuus tallentaa ja dokumentoida sitä. Esimerkiksi joitakin veistospuistoja – kuten Veijo Rönkkösen patsaspuisto Parikkalassa – on yritetty saada osaksi kuntien kulttuuritoimintaa, mutta vaihtelevasti taloudellisten syiden takia. ITE-taiteen dokumentoinnista ovat esimerkkeinä nykykansantaiteen vuosikirjat (ks. kirjallisuutta lopussa). Sukuseurat voivat tallentaa ja dokumentoida suvun itseoppineiden taiteilijoiden töitä ja saattaa ne nähtäville. Mitähän ITE-taidetta löytyykään Werkasalon suvusta?

Kirjallisuutta

Haveri, Minna (2010) Suomalainen nykykansantaide. Helsinki: Maahenki.

ITE jokivarsilla. Nykykansantaiteen vuosikirja 6. (2009) Toim. Lauri Oino. Helsinki: Maahenki.

ITE korvessa. Nykykansantaiteen vuosikirja 5. (2007). Toim. Pirjo Immonen ja Elina Vuorimies. Helsinki: Maahenki.

ITE vaaroilla. Nykykansantaiteen vuosikirja 8. (2010) Helsinki: Maahenki.

Itkonen, Satu (2004) Kaikki piikkini jotka sain. Tyyne Eskon maalauksia. Helsinki: Maahenki.

Omissa maailmoissa – taidetta, terapiaa, liiteripicassoja. (2005). Elovirta, Arja (toim.) Helsinki: Maahenki.

Tulisieluisesta Verkasalosta vuoden äidinkielenopettaja

Äidinkielenopettajain liitto on valinnut pääkaupunkiseudulla vaikuttavan Satu Kiiskisen, 42, vuoden äidinkielen ja kirjallisuuden opettajaksi. Satu on Verkasalo, joka syntyi ja kasvoi Lieksassa, mutta jonka sukujuuret ovat Vihannissa ja Paavolassa.

Tiedotteessa, jossa Äidinkielenopettajain liitto kertoi Satu Kiiskisen valinnasta vuoden äidinkielenopettajaksi, hänet kuvataan ammattitaitoiseksi, innostavaksi ja tulisieluiseksi opettajaksi. Innostava ja tulisieluin hän on yksityishenkilönäkin. Hän asuu kahden lapsensa kanssa Helsingin Roihuvuoressa, mutta opettaa Tikkurilan lukiossa Vantaalla. Koulu on Suomen suurin päivälukio: oppilaita tuhat, opettajia 60, keväisin peräti 300 oppilasta painaa päähänsä valkolakin. Suuri opinahjo syntyi 2000-luvun alussa kahden lukion yhdistäessä voimansa ja varansa.

Sadun mielestä isolla koululla on hyvät puolensa. Pelko koulupudokkaista on Tikkurilassa osoittautunut aiheettomaksi, syynä hyvä oppilashuolto. Turvaverkko on koulun kasvaessa parantunut, ryhmien ohjaus toimii.

– Suuren lukion opettajilta vaaditaan samaa, mitä vanhojen kyläyhteisöjen jäseniltä: kaikilla on kasvatustavasta, Satu tuumaa. Suuri koulu on myös omiaan synnyttämään alakulttuureja: pienryhmiä ja projektiluonteisia hankkeita. Latinanlukijat, luovaa kirjoittamista opiskelevat samoin kuin tutor-opiskelijat sekä oppilaskunnan hallitus ovat tällaisia ryhmiä. Esimerkiksi musiikallinen työskentely voi kerätä kymmeniä toisilleen tuntemattomia nuoria tiiviiksi toimivaksi ryhmäksi.

Helsingin yliopistosta valmistunut Satu on ns. laaja-alainen äidinkielen opettaja. Kielen ja kirjallisuuden lisäksi hän opettaa teatteri-ilmaisuja ja IB-tutkintoon kuuluvaa Finnish A1-oppia-
netta eli kansainväliseen ylioppilastutkintoon kuuluvaa kirjallisuutta.

– Nuorilla on nykyisin aikamoinen poseeraamisen pakko, kahdeksantoista ensimmäistä vuottaan Lieksassa elänyt Satu sanoo. Kysymykset miltä minä näytän, onko tukka hyvin ja niin edelleen askarruttavat. Draamassa nuori parhaimmillaan ottaa kehon omaksi instrumentikseen ja unohtaa hetkeksi sen miltä näyttää. Määrätietoisesti hän onkin kehittänyt koulunsa teatteri-opetusta, kirjoittanut ja ohjannut esityksiä. Teatteri-ilmaisu on hänestä niin tärkeää, että se voisi olla ihan oma oppiaineensakin.

Satu on projekti-ihminen. Viimeksi hän on ollut mukana Nuoren Voiman liiton väittelyprojektissa, jossa harjoitellaan retoriikkaa ja argumentointia. Hän on tehnyt oppimateriaaleja ja oppikirjoja lukiolaisille, toimittanut opettajien täydennyskoulutusmateriaalia ja avustanut Äidinkielenopettajien liiton jäsenlehteä Virkettä.

Ilmaisutaito on Sadun mielestä uinut viime vuosina lähes kaikkiin oppiaineisiin. Hyvä niin, koska hyvä ilmaisutaito on portti osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Sosiaalista mediaa vuoden äidinkielenopettaja pitää mahdollisuutena, ei uhkana. Sosiaalista mediaa ei kuitenkaan osata vielä hyödyntää riittävästi. Tikkurilan lukion äidinkielenopettajalla on oppilaidensa kanssa oma suljettu facebook-ryhmänsä. Se helpottaa tiedottamisessa.

Maria Verkasalon (1825-1865) ja Sadun väliin mahtuu viisi sukupolvea. Maria muutti avioiduttuaan Paavolaan, missä seuraavat kolme sukupolvea – Juho Heilala, Liisa Heilala ja Yrjö Kuorikoski – syntyivät. Sadun isoäiti Kirsti Kuorikoski sen sijaan syntyi jo kauempana eli Himangalla ja äiti Tuula Jylhä taas Helsingissä.

Sähköinen media on kuitenkin vain renki, ei isäntä. Äskettäin Satu ilmoitti Roihuvuoren facebook -sivuilla pitävänsä kännykkäänsä aika ajoin suljettuna ja avaavansa sähköpostinsakin vain joka toinen päivä. Parhaiten hänet kuulemma tavoittaa facebookin kautta.

Hän on toiminut myös tutor-opettajana. Tutor-toiminnan kehittämisessä hän näkee mahdollisuuden lisätä mm. koulun yhteisöllisyyttä. Merkittävää yhteisöllisyyttä on myös koulun ulkopuolella, yksityiselämässä. Hän on nopeasti sulautunut Roihuvuoren kyläyhteisöön, kylän jonka Suomen Kotiseutuliitto valitsi pari vuotta sitten vuoden kyläksi.

Valinnan perusteluna oli juuri yhteisöllisyys, kylän toimivuus.

Demokratiapalkinto Verkasalolaiselle kaupunginosa-aktiiville

Joulun alla Otto-Ville Mikkela sai yhtenä viidestä suomalaisesta oikeusministeriön jakaman demokratiapalkinnon. Palkinto jaettiin nyt ensimmäisen kerran ja sen sai kaksi yksityishenkilöä ja kolme järjestöä. Muutettuaan Roihuvuoreen Otto-Ville porautui uuden kotipaikkansa historiaan kirjoittamalla alueen Wikipedia-sivut. Ne on luokiteltu suomenkielisen Wikipedian suositelluiksi sivuiksi. Sivut kirjoitettuaan kahden lapsen isä katselikin uutta kotiseutuaan aivan uusin silmin. Alue kannusti aktivoitumaan kyläyhteisössä.

Viimesykyisen demokratiapalkinnon perusteluissa todettiin Otto-Villen luoneen viimeisten neljän vuoden aikana itähelsinkiläisessä Roihuvuoren lähiössä uudenlaista kyläyhteisöhenkeä, jolla on ollut merkittävä vaikutus koko alueen imagoon ja alueen ihmisten viihtyvyyteen ja hyvinvointiin. Otto-Villellä on kyläläisten mielestä ollut useissa hankkeissa keskeisen vapaaehtoiskoordinaattorin rooli. Vuonna 2008 käynnistyivät vuosittaiset hanami-juhlat. Monikulttuurinen hanami kerää aina toukuussa tuhansia ihmisiä piknikille ja seuraamaan japanilaista kulttuuriohjelmaa Roihuvuoren Kirsikkapuistoon.

Roihuvuoren Kyläjuhlat loppukesällä on tähän mennessä järjestetty jo kolme kertaa yli sadan talkoolaisen voimin. Tapahtuma on osa Helsingin Taiteiden yön tapahtumakokonaisuutta ja silloin Roihuvuorella järjestetään noin 50 erilaista kulttuuriohjelmaa päivän aikana useissa eri pisteissä, kaikki

Anna Verkasalon (1827-1904) ja Otto-Ville Mikkela välissä on kolme sukupolvea. Otto-Ville kuuluu sukuhaaransa ensimmäiseen Vihannin ulkopuolella syntyneeseen sukupolveen. Edelliset polvet – Anna Stiina Yypänaho, Toivo Yrjö Mikkela sekä Anna-Liisa Mikkela syntyivät

Annan sukuhaaraan kuuluva Otto-Ville Mikkela, 44, on perheineen asunut viimeiset kahdeksan vuotta Itä-Helsinkiin kuuluvassa Roihuvuoreen ja istuu nyt neljättä vuottaan Roihuvuori-seuran johtokunnassa. Seura on parin viime vuoden aikana kivunnut nopeimmin kasvavaksi alueyhdistykseksi Helsingissä. Jäseniä on tällä hetkellä likemmäs 400. Järjestötoimintaa Otto-Ville opetteli jo parikymppisenä Verkasalon sukuseuran hallituksessa.

vapaaehtoistyönä. Tapahtuma on suurin Taiteiden yön tapahtumakokonaisuus Itä-Helsingissä.

Tapahtumien onnistumisen ja konseptin luomisen on mahdollistanut vain Otto-Villen innostus ja valtava panostus sekä ilmiömäinen kyky saada mukaan ihmisiä. Hän ottaa toimintaan mukaan väkeä kaikista väkiryhmistä. Ihmisiä kokoontuu talkoisiin niin taide- ja kulttuuripiireistä kuin baareista. Toisilleen ennen tuntemattomat ihmiset ovat muutamassa vuodessa luoneet Roihuvuoreen tiiviin ja hyvähenkisen kyläyhteisön. Otto-Villen mielestä oikeusministeriön jakama demokratiapalkinto kuuluu kaikille aktiivisille roihuvuorelaisille, koska alueen tapahtumia ja hankkeita tekee suuri joukko ihmisiä.

Viime vuonna (2011) Roihuvuorella käynnistyi kylätalohanke. Haaveissa on kaksi talkoovoimin siirrettävää hirsitaloa, asukkaiden oma kokoontumispaikka kaupungin purkaman Leikkipuisto Tuhkimon rakennuksen paikalle, joka ehti palvella roihuvuorelaisia perheitä jo kolmen sukupolven ajan.

– Mutta hanami, kyläjuhlat ja kylätalo eivät olisi mahdollisia ilman yhteishengen luoja, joka vetää koko junaan, kiittää Roihuvuori-seuran johtokunnassa niin ikään istuva toimittaja Johanna Aydemir. Hän siteeraa roihuvuori.com-keskustelu-palstan kommenttia: "On helppo lähteä mukaan, kun joku sytyttää kipinän."

Kesällä 2010 Suomen Kotiseutuliitto nimesi Roihuvuoren vuoden parhaaksi kaupunginosaksi. Perusteluina oli nimenomaan toimiva kyläkulttuuri. Kaiken kaikkiaan Roihuvuoreen on viime vuosina kehittynyt itähelsinkiläinen lähiö, joka hakee vertaistaan.

Muutimme Manchesteriin toukokuussa 2010. Tiesin paikasta vain sen verran, että se oli ollut tehdaskaupunki, saastunut ja ylikansoitettu.

Manchester

Kukkuloiden kainalossa

Itse asiassa Manchester on nummikukkuloiden kainalossa vasta nyt, kun se on kasvanut Suur-Manchesteriksi. Roomalaiset perustivat varuskunnan kauemmas nummista, paikkaan, jossa joet Irwell ja Medlock kohtasivat toisensa. Paikan nimeksi tuli Mamucium, jonka voisi vanhoja kieliä tutkittuaan suomentaa vaikkapa Äidin Kyläksi.

Roomalaiset lähtivät pois kolmannella vuosisadalla, ja 1000-luvulla normannien valtauksen aikoina asutus oli siirtynyt hiukan pohjoisempaan, Irwell- ja Irk-jokien kohtauspaikkaan. Kylästä tuli markkina-paikka, ja sinne rakennettiin kirkko, josta muutama kiviseinä 1300-luvulta on vielä tallella nykyisessä katedraalissa. Flaamilaisia kutojia muutti kylään, tekstiilien tuotanto pääsi hyvään vauhtiin, ja 1540 Manchesteria kehuttiin kauneimmaksi, parhaiten rakennetuksi, väkirikkaimmaksi Lancashiren kaupungeista.

1700-luvulla puuvillakankaiden kysyntä kasvoi, ja jotta Manchesterin tuotteet saataisiin maailmalle, Irwell- ja Mersey-joet tehtiin purjehduskelpoisiksi merelle asti. Suuria tekstiilivarastoja nousi kaupunkiin, kuten myös kauppahalleja. Rakennettiin Brid-

Tiiviitä asuinalueita, lähes slummeja tehtiin pikaisesti kutojille ja muille työntekijöille. Teollisuus synnytti teollisuutta: kankaiden värjäykseen ja valkaisuun tarvittiin kemianteollisuutta, tehtaiden koneet oli valmistettava, ja samalla tehtiin muitakin koneita ulkomaille vietäväksi. Rakennettiin Manchester Ship Canal, jota pitkin valtamerilaivat pääsivät Liverpoolista kaupunkiin, valmistui myös junanrata Manchesterista Liverpooliin.

1800-luvun lopussa Manchester oli rikas kaupunki: rakennettiin uusia upeita rakennuksia, kuten kaupungintalo ja useita suuria hotelleja. Yliopistoja oli kaksi, kirjastoja ja teattereja useampia. Mutta Manchester oli myös köyhä kaupunki: tehtaiden työntekijöiden palkka ei ollut suuri, ja sekä keuhkojen työttömyyden että asuinolosuhteiden vuoksi elämä oli surkeaa, sairastettiin ja kuolttiin nuorina. Niinpä kaupunki oli otollinen paikka Marxin ja Engelsin oppien, työväenpuolueen ja ammattiliittojen synnylle. Manchester oli siis monella tavalla edistyskelpoinen kaupunki. "Mitä Manchester tekee tänään, sen muu maailma tekee huomenna", sanottiin.

Mutta sitten tulivat sodat, ja tekstiiliteollisuudella ei

gewater Canal, jota myöten kuljetettiin hiiltä Worsleyn kaivoksista. Ensimmäinen suuri tekstiilitehdas rakennettiin Manchesteriin 1780, ja sen jälkeen tehtaaita alkoi nousta kuin sieninä sateella, 1853 niitä oli 108. Tarvittiin työntekijöitä, heille ruokaa ja asuntoja. Rakennettiin lisää kanavia materiaalien kuljetukseen.

enää mennyt hyvin. Tehtaita otettiin sotateollisuuden käyttöön, ja sen vuoksi Luftwaffe jouluna 1940 pommitti kaupungin tuusan nuuskaksi. Mutta manchesterilaiset eivät siitä pitkäksi aikaa masentuneet, vaan hiljalleen kaupunki nousi tuhasta. Vanhaa, arvokasta kaupunkia restauroitiin, liikemiehet rakensivat

uusia upeita pilvenpiirtäjiä. Tyhjentyneet tehdasrakennukset muuttuivat toimistoiksi, hotelleiksi, asunnoiksi. Hyväksi avuksi tuli IRAn pommi-isku keskikaupungilla 1996. Yhtään ihmistä ei kuollut, mutta räjäisiä rakennuksia raivautui raunioiksi, ja niiden tilalle nousi tyylikkäitä liikerakennuksia. Loppusilauksen kaupungin siistimiselle tehtiin, kun kansainvälisen kisat järjestettiin Manchesterissa 2002.

Muutimme Manchesteriin toukuussa 2010. Tiesin paikasta vain sen verran, että se oli ollut tehdaskaupunki, saastunut ja ylikansoitettu. Lähdin siis uteliaana tutkimaan uutta kotikaupunkiani, hiukkasen peläten, mitä vastaan mahtaa tulla. Ylitin Irwell-joen vanhaa siltaa myöten ja olin Spinningfieldin kaupunginosassa. Siellä valtavat, toinen toistaan upeammat lasiseinäiset toimistorakennukset kohosivat kohti korkeuksia. Viereisen vilkasliikenteisen Deansgaten varrella seisoivat 500-metrinen entinen rautateiden varastorakennus, sen taustalla kohosi korkeuksiin Manchesterin korkein rakennus Beetham Tower, ja toisella puolella katu seisoivat synkänkaunis goottilaistyylinen Ryland's library. Kuljeskelin sinne tänne, pikkukatuja, puistikkoja, toreja. Koskaan ei tiennyt, mitä seuraavan nurkan takaa ilmestyy; saattoi löytää upeasti koristellun Pubin, suuren ränsistyneen varastorakennuksen, korkeita liikerakennuksia, vanhan koristeellisen hotellin, kiinalaiskaupungin portin. Upouuden talon vieressä saattoi seisoa raunio, jonka katolla kasvoi puu. Olin niin ihastunut siihen rakennusten, katujen, puistojen sekasortoon, että kävelin ympäriinsä koko päivän. Välillä kipusin Manchester Wheeliin, suuren maailmanpyörän kyytiin katsomaan kaupunkia lintuperspektiivistä, ja sieltä kaupunki näytti, jos mahdollista, vielä sekavammalta. Mutta niin hauskalta! Ja kaupunki, tai siis ihmiset, olivat myös ystävällisiä. Ja heitä oli paljon, varsinkin Market Street, tavaratalojen välinen kävelykatu kuhisi shoppailijoita. Ja Piccadilly Gardensin torin suihkulähteillä istuskeli myös paljon väkeä. Mutta löytyi rauhallisiakin paikkoja, pieniä puistoja ja arvokkaita vanhoja kirkkoja joissa istuskella ja lepuuttaa jalkojaan. Mikään muu kuin valtavat tiiliset tehdasrakennukset Piccadillyn suunnalla ei enää kertonut Manchesterin menneisyydestä suurena teollisuuskaupunkina. Se oli siisti, elävä, nuorten ihmisten vilkastuttama kaupunki.

Tiiviisti keskikaupungin ympärillä ovat asuinalueet yhtenäiseksi tiilitalomatoiksi, 2-miljoonaiseksi suurkaupungiksi. Moottoritiet, rautatiet, joet ja kanavat risteilevät kylien keskellä, puistot täplittävät maisemaa. Vaikka asutus on todella tiheää, voi siellä kulkea puistosta toiseen kanavan tai joen vartta pit-

kin koko Manchesterin ympäri. Ja englantilaisethan kävelevät. Idässä houkuttelevat kulkijoita Penniinit, pitkä vuorijono, joka on Manchesterin kohdalla n. 600m. korkea. Pohjoisessa ja luoteessa kohoavat nummet 400 metrin korkeuteen. Etelässä on Cheshiren aaltoileva maisema. Kaikki tämä vajaan puolen tunnin automatkan päässä. Tunnin ajeltuasi pääset pohjoiseen Yorkshiren laaksoihin, tai luoteeseen Järvalueen vuorille. Jos penkkiurheilu kiinnostaa enemmän: Manchester sijaitsee Englannin jalkapalloilukaupunkien keskellä.

Eikä kaupungista puutu kulttuuriakaan: MAN-areenalla esiintyvät kuuluisuudet, Bridgewater Hallissa soi klassinen musiikki, Lowryssa (joka tosin on Salfordin kaupungin puolella) esitetään oopperaa ja tanssia. On tiede- ja taidemuseoita, elokuvia, teatteria. Kaikkeaa, mitä suurkaupungissa kuuluu olla.

Jos jotain saisin Manchesteristä muuttaa: sää! Poistaisin inhottavan merellisen kosteuden, ainakin kylmiltä päiviltä. Talveksi toivoisin ainakin kuukaudeksi lunta; sitä ei ole näkynyt kuin viikon kumpanakin talvena, jotka olemme täällä asuneet. Syksymäistä ilmaa on aivan liian pitkään. Vaikka lumikellot kukivat helmikuussa, narsissit maaliskuussa, kesä tulee oikeasti vasta kesäkuussa, niinkuin Suomessakin. Mutta noin yleisesti ottaen: Manchester on mainettaan parempi, oikeastaan oikein hyvä asuinpaikka.

Suvun Tunnukset

Isännänviiri on kooltaan 50 X 400 cm ja on sopiva 8 - 9 metriseen lipputankoon.
Hinta 53,00 euroa

Pöytästandaari

siihen kuuluu kirkas metallitanko sekä marmorijalusta.

Sekä viirin että standaarin on suunnitellut graafikko Kaisu Klemetti.

Hinta 28,00 euroa

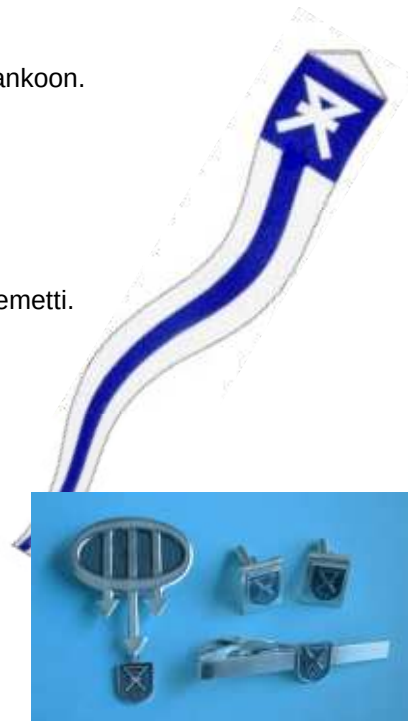
Sukukorut ovat malliltaan samat kuin kuusikymmentäluvulla tehdyt korut.

Naisten koru 70,00 €

Kalvosinnapit 50,00 €

Solmioneula 50,00 €

Sukukirja **Verkasalot, Vihantilainen talonpoikaissuku**
sidottu, 562 sivua
Hinta 40,00 euroa,

Tuotteiden tilaukset tehdään sukuseuran "tavaravastaavalle":

Ilkka Verkasalo

kirjeellä puhelimella
Verkaperäntie 195 B 040 5817 912
86360 Ilveskorpi

Sukukirjoja voi tilata myös
Eija Hanhinevalta (Tinatie 6, 86400 Vihanti) ja
Pekka Verkasalolta (Haukantie 38, 04320 Tuusula tai
puh. 050 555 3295).

Tuotteet lähetetään postissa ja mukana tulee lasku.

Hintoihin lisätään mahdolliset postituskulut.

Tuotteiden muunlaisesta toimittamisesta (esimerkiksi nouto)
voi sopia tilaamisen yhteydessä.

